

Watervogels Zeedijk St Pieterspolder

F.A. Arts

Delta ProjectManagement (DPM)
Postbus 315
4100AH Culemborg

DELTA

INTERMEDIAIR
ECOLOGIE EN MILIEU

Opdrachtgever RWS Zee en Delta Middelburg.

Inhoud

Inleiding	4
Werkwijze	5
Resultaten	5
Aantallen	5
Huidig belang gebied voor watervogels	6
Conclusie	6
Bronnen	7
BIJLAGE 1. HOOGWATERVLUCHTPLAATSEN OP HET TRAJECT YERSEKE – THOLSEINDE	8

Inleiding

Het dijktraject van Tholseinde tot aan Yerseke is van groot belang voor watervogels. Dat is in 2005 vastgesteld in het rapport “Integrale beoordeling van effecten van dijkverbetering op de natuurwaarden van de Oosterschelde” (Schouten *et al.* 2005). Dat is de reden dat De Zeedijk bij de St. Pieterspolder, gelegen aan de Oosterschelde ten zuidoosten van Yerseke, niet opengesteld is als doorgaand fietspad. Omdat deze beoordeling in 2005 plaatsvond en gebaseerd is op tellingen rond de eeuwwisseling wordt in dit rapport nagegaan of de Zeedijk van de St Pieterspolder, gelegen in het teltraject Tholseinde – Yerseke, nog steeds van groot belang is voor watervogels.

Dit rapport is een beknopt dataverslag met daarin besproken de belangrijkste vogelwaarden voor het telgebied OS640: Yerseke - Tholseinde (figuur 1). Om het belang aan te geven van de vogels in dit teltraject worden de gegevens vergeleken met de aantallen in de gehele Oosterschelde. Besproken worden de Natura 2000 kwalificerende soorten voor de Oosterschelde met een nadruk op de steltlopers en eenden/ganzen. Tevens wordt het belang in de periode ten tijde van de IBOS vergeleken met de huidige waarden.

Figuur 1. Begrenzing telgebied OS640 (Yerseke – Tholseinde).

Werkwijze

Vanaf het seizoen 1987/1988 worden in opdracht van Rijkswaterstaat maandelijks tijdens hoogwater de watervogels geteld in de Zoute Delta. De resultaten worden jaarlijks gepubliceerd (Arts et al. 2015). In dit rapport worden de tellingen van het traject waarbinnen de Zeedijk van de St. Pieterspolder ligt gebruikt. Om het belang aan te geven van de watervogels in dit traject worden de aantallen vergeleken met de aantallen in de hele Oosterschelde. De historische waarden in de periode 1997/1998 - 2001/2002 worden vergeleken met de huidige waarden in de periode 2009/2010 – 2013/2014.

Kwalificerende soorten

De Oosterschelde is van groot belang voor watervogels in het Deltagebied en in Nederland. In de Oosterschelde komen 16 soorten steltlopers, 7 soorten viseters en 13 soorten eenden, ganzen en zwanen voor waarvoor een instandhoudingsdoel is geformuleerd in de Oosterschelde (Natura 2000 Deltawateren 2015).

Resultaten

In dit rapport worden de soorten besproken die in relevante aantallen voorkomen in het onderzoekstraject (OS640); Yerseke – Tholseinde. Eerst wordt een overzicht gegeven van de aantallen en vervolgens wordt het huidig belang van het traject Yerseke – Tholseinde berekend voor de watervogels in de Oosterschelde.

Aantallen

Om te bepalen welke soorten in relevante aantallen voorkomen in OS640 worden de aantallen vergeleken met het totaal in de Oosterschelde. In tabel 1 worden de maxima (gemiddelde van vijf seizoenen) weergegeven van de belangrijkste soorten die voorkomen in OS640. Tevens wordt het maximum in de gehele Oosterschelde weergegeven. In de laatste kolom is het aandeel van OS640 in de Oosterschelde weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat het telgebied (OS640) van uitermate groot belang is voor de steltlopers: Steenloper (60%), Tureluur (25%), Wulp (9%) en Scholekster (5%). Deze soorten overtuigen op de Zeedijk van de St. Pieterspolder (Bijlage 1).

Tabel 1. Gemiddeld seizoensmaximum seizoen (2009/2010 – 2013/2014) in de Oosterschelde, telgebied OS640 en het aandeel van OS640 in de Oosterschelde van de relevante soorten.

	Oosterschelde	OS640	%
Scholekster	39386	1778	4,5
Steenloper	1488	888	59,7
Tureluur	2986	739	24,7
Wulp	20389	1840	9,0
Bergeend	3776	132	3,5
Brilduiker	1111	439	39,5
Pijlstaart	1109	35	3,2
Rotgans	12064	3120	25,9
Wilde eend	12569	623	5,0
Aalscholver	872	43	4,9
Fuut	728	101	13,9
Middelste zaagbek	1133	149	13,2

Huidig belang gebied voor watervogels

Het belang van een gebied wordt het beste weergegeven door het gebruik van het gebied door de vogels over het gehele jaar mee te nemen. Daarom wordt gerekend met het jaargemiddelde (totaal van elke maand gedeeld door 12). Voor een consistent beeld wordt het gemiddelde genomen over een vijfjaarlijkse periode. Het gemiddelde van het jaargemiddelde in de periode 1997/1998 - 2001/2002 en de periode 2009/2010 – 2013/2014 is berekend (tabel 2).

Tabel 2. Percentage van de vogels in de Oosterschelde dat voorkomt in OS640 uitgedrukt in het gemiddelde van het jaargemiddelde over twee perioden; seizoen 1997/1998 – 2001/2002 en 2009/2010 – 2013/2014.

soort	1997_2001	2009_2013
<i>steltlopers</i>		
Scholekster	3,6	3,8
Steenloper	25,2	47,1
Tureluur	12,9	16,0
Wulp	7,4	7,0
<i>eenden en ganzen</i>		
Bergeend	5,2	1,3
Brilduiker	58,5	57,0
Pijlstaart	0,2	2,2
Rotgans	2,6	16,3
Wilde eend	5,5	4,4
<i>viseters</i>		
Aalscholver	3,2	4,6
Fuut	5,2	8,7
Middelste zaagbek	8,9	8,5

Uit tabel 2 blijkt dat het belang van het gebied Yerseke – Tholseinde voor de watervogels in 2009/2010 – 2013/2014 niet wezenlijk veranderd is in vergelijking met de periode 1997/1998 – 2001/2002. Voor de steltlopers Steenloper en Tureluur nam het belang beduidend toe. Bij de eenden en ganzen waren er enkele opvallende veranderingen. Het belang van het traject nam af voor de Bergeend maar nam beduidend toe voor de Rotgans.

De steltlopers (Scholekster, Steenloper, Tureluur en Wulp) overtuigen op de Zeedijk bij de St Pieterspolder, er zijn daar belangrijke hoogwatervluchtplaatsen voor genoemde soorten (Bijlage 1). Voor de Steenloper is tevens in de haven van Yerseke een belangrijke hoogwatervluchtplaats. De Rotgans, Bergeend, Wilde Eend en Pijlstaart komen ook met hoogwater naar de Zeedijk maar zitten dan meer verspreid langs de dijk. De Brilduiker en viseters zitten op het open water voor de Zeedijk.

Conclusie

Het traject Yerseke – Tholseinde is nog steeds van groot belang voor overtuigende watervogels in de Oosterschelde. Op de Zeedijk van de St Pieterspolder bevinden zich belangrijke hoogwatervluchtplaatsen van steltlopers, eenden en ganzen.

Bronnen

Arts F.A., Lilipaly S. & Strucker R.C.W. 2015. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2013/2014. Rapport RWS-Centrale Informatievoorziening. BM 15.08. Rijkswaterstaat Centrale Informatievoorziening, Lelystad.

Natura 2000 Deltawateren. 2015. Ontwerp beheerplan 2015-2021. Ministerie van Infrastructuur en milieu, Rijkswaterstaat.

Schouten P., Krijgsveld K.L., Anema L.S.A., Boudewijn T.J. , van Horssen P.W., Reitsma J.M., Kuil R.E. & Duijts H. 2005. Integrale beoordeling van effecten van dijkverbetering op de natuurwaarden van de Oosterschelde (IBOS). Rapport nr. 04-161. Bureau Waardenburg bv., Culemborg. Rijkswaterstaat Bouwdienst, Utrecht.

BIJLAGE 1. HOOGWATERVLUCHTPLAATSEN OP HET TRAJECT YERSEKE – THOLSEINDE.

